

FORSVARSMINISTERIET

18. maj 2016

NOTAT 32: STELLEVEDID FOR F/A-18F SUPER HORNET

Spørgsmål

Dette notat besvarer følgende spørgsmål:

"Der ønskes en forklaring på, hvor man som udgangspunkt har regnet med 6.000 flyvetimer for Super Hornet, når dette tal stammer fra brugen af flyet på hangarskibe? Er man enig med Boeing, når de påpeger, at stationering på et hangarskib slider betydeligt mere på et fly end stationering på landjorden?"

Grundlag

Notatet beror på eksterne analyser udført af det hollandske nationale luft- og rumforskningslaboratorium "National Aerospace Laboratory" (NLR fremefter). Analyserne er foretaget på baggrund af US Navy International Programs Office' besvarelse af Forsvarsministeriets informationsanmodning (RBI 2014 fremefter).

Sagsfremstilling

Stellevedid for Super Hornet og design

Af US Navy International Programs Office' besvarelse af RBI 2014 på vegne af USA fremgår det, at Super Hornets forventede stallevedid er 6.000 flyvetimer.

Super Hornet er designet til at operere fra hangarskibe, og har derfor et forstærket understel, som gør flyet velegnet til mange og hårde landinger. Samtidig viser internationale erfaringer, at dette medfører, at Super Hornet er følsom over for den anvendelse, man har i et typisk flyvevåben, hvor der ofte flyves med høje indfaldsvinkler ("High Angle of Attack"), hvilket giver et anderledes slid end det Super Hornet er designet til.

Inddragelse af eksterne eksperter i forbindelse med spørgsmål om stallevedid

I forbindelse med evalueringen af kampflykandidaterne blev det tidligt i processen besluttet at inddrage eksterne eksperter til at foretage analyser kandidaternes stallevedid, idet stallevediden blandt andet kunne have betydning for det nødvendige antal fly for hver kandidat.

NLR bidrog derfor i 2013 med udarbejdelsen af RBI-spørgsmålene omkring stallevedid. Der var tale om i alt 47 spørgsmål, der blandt andet vedrørte materialevalg, konstruktion, designprincipper, levetid, tolerancer, metaltræthed, miljøpåvirkning, testforløb og våbentypers belastning af flyene. Nogle spørgsmål gik specifikt på betydningen af de missionstyper, som operativt forventes afløjet med et nyt dansk kampfly. Dette blev gjort med udgangspunkt i de nuværende F-16 flys brugsmønstre. Disse spørgsmål blev stillet til kandidaterne fordi det må forventes, at en senere dansk anvendelse af flyene, kan afvige fra den brug, som flyene er designet til.

Validering af stelletid for Super Hornet

Formålet med de detaljerede RBI-spørgsmål var blandt andet at sikre, at informationer flyenes stelletid var så valide, dækkende og retvisende som muligt, herunder at oplysningerne var underbygget med konkret data. På baggrund af kandidaternes svar udførte NLR i 2014 en validering af kandidaternes oplysninger om stelletid, herunder med øje for et fremtidigt dansk brugsmønster med flyene. NLR konkluderede, at kandidaternes oplysninger om stelletid var valide og kunne anvendes som grundlag for evalueringens øvrige analyser. NLR konkluderede dertil, at stelletiden for Super Hornet er 6.000 flyvetimer.